

Compostering gestopt

Peeters toch blij met vrijloopstal

De familie Peeters nam vorig jaar september een vrijloopstal met compost als bodem in gebruik. Na vijf maanden blijkt de compostering gestopt.

Tekst en foto's: Gertjan Zevenbergen

September 2009. In een splinter-nieuwe stal, de windveren ontbreken nog, stappen vijftig melkkoeien rond op compost. Ze kunnen liggen waar ze willen op de zachte en droge ondergrond. Ze hebben de ruimte; 20 m² per dier. Gerard, Julia en zoon Pascal Peeters bouwden als eerste Nederlandse melkveehouders een compoststal. Een gok. Vooral vanwege de bodem. De koeienmest en het dagelijks los-trekken van de bodem moeten ervoor zorgen dat de temperatuur van de bodem 45 graden Celsius blijft en verder composteert. De compost moet vier jaar in de stal blijven liggen. Vanwege de gok is de stal voor de helft ingericht als compoststal. Aan de andere kant van de voergang is een gangbare stal gebouwd met twee melkrobots. Zit het mee, dan melkt een derde robot eind 2010 koeien in de compoststal.

Maart 2010. Vijf maanden na de in gebruikname ruikt het nog steeds fris in de compoststal. Meetresultaten geven aan dat er bijna geen ammoniakemissie is. Ook in de compost blijft weinig stikstof achter. Peeters:

“Er is een stikstofgat. Voor de mestafzet moeten we nu aantonen dat de stikstof als stikstofgas de lucht in gaat.” Ondertussen staan de melkkoeien in het gangbare deel van de stal en lopen er droge koeien in de compostbak. Maar de bodem is niet droog en los meer. De compostering is gestopt. “In september en oktober liepen de melkkoeien op de compost. De compostering leek goed op gang te komen”, weet de veehouder nog. Maar met de winter daalde de composttemperatuur de eerste meters achter het voerhek tot 18 graden. De koeien traptten tijdens het vreten mest, urine en gemorst drinkwater in de grond. “Toen de melkkoeien naar de andere kant van de stal gingen, kwamen de droge koeien op de compost. Dat zijn er dertig en daardoor kwam er minder mest in de bak.” De buitentemperatuur daalde verder, waardoor de temperatuur in de hele bak tot 20 graden zakte. Daardoor stopte de compostering en door de druk van de koeienpoten werd de bodem harder. Om de compost toch los te houden, pakt Peeters nu dagelijks een frees in plaats van een cultivator. De frees

werkt 15 cm diep. Te weinig om de bodem luchtig te houden, vindt Peeters. De cultivator werkte dubbel zo diep. Een spitmachine zou nog beter zijn. Die werkt tot 35 cm, maar vraagt te veel hef- en aftakasvermogen van de 90 pk Steyr 1090.

Door de falende compostering en de hoge luchtvochtigheid werd het achter het voerhek zo nat dat de loonwerker de natte laag met de compost achterin de stal moest mengen. Desondanks is Peeters nog steeds tevreden. “De koeien hebben de ruimte en blijven schoon. We hebben geen last van uierontsteking en Mortellaro komt niet meer voor. Wat de temperatuur dan doet zal me worst wezen.” De veehouder verwacht dat de compostering weer op gang komt zodra de buitentemperatuur stijgt. “Als de gordijnen opengaan en de ventilator aan, droogt de bodem snel.”

Dat neemt niet weg dat de Peeters de eerste meters achter het voerhek een 2,50 meter diepe mestput met roostervloer wil maken. Een 30 cm hoog muurtje moet de compost van de roosters houden.

Bedrijfsgegevens

Gerard Peeters boert in maatschap met zijn vrouw Julia en zoon Pascal in het Noord-Brabantse Dorst en melkt nu 107 koeien met twee melkrobots. Het bedrijf omvat 35 hectare waarvan 23 hectare grasland. Op de rest verbouwt Peeters maïs. Vorig jaar bouwde de maatschap als eerste in Nederland een compoststal.

